

Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер бағасын байқау бойынша әдістемені бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті Төрағасының 2017 жылғы 22 қыркүйектегі № 135 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 10 қазанда № 15872 болып тіркелді.

"Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы 5) тармақшасына және Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 5 қазандағы № 427 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі туралы ереженің 15-тармағы 34) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 28.01.2025 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер бағасын байқау бойынша әдістеме бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің Баға статистикасы басқармасы Заң басқармасымен бірлесіп Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның қазақ және орыс тілдерінде қағаз және электрондық түрдегі көшірмесінің ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберілуін;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесінің мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберілуін;

4) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының орынбасарына (Г.М. Керімханова) жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика
министрлігі Статистика
комитетінің төрағасы

Н. Айдапкелов

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті
төрағасының
2017 жылғы 22 қыркүйектегі
№ 135 бұйрығымен бекітілді

Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер бағасын байқау бойынша әдістеме

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер бағасын байқау бойынша әдістеме (бұдан әрі – Әдістеме) халықаралық стандарттарға сәйкес қалыптастырылатын және "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес бекітілетін статистикалық әдіснамаға жатады.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 28.01.2025 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Әдістеме тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтерге бағаны байқаудың негізгі аспектілері мен әдістерін айқындайды.

3. Осы Әдістемені Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы (бұдан әрі - Бюро) және оның аумақтық бөлімшелері тұтыну тауарларының және көрсетілетін қызметтердің (бұдан әрі – тауарлар (көрсетілетін қызметтер) бағаларына жалпымемлекеттік статистикалық байқау жүргізу кезінде қолданады.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 31.08.2021 № 16 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Осы Әдістемеді келесі анықтамалар пайдаланылады:

1) баға белгіленімі – бұл белгілі бір сауда объектісінде тіркелген, нақты тұтыну қасиеттері бар (атауы, өндірушісі, өзіне тән ерекшеліктері) тауардың (көрсетілетін қызметтің) бағасы;

2) бағаларды тіркеу – тауарлар мен көрсетілетін қызметтерге бағалар (тарифтер) туралы жалпы мемлекеттік статистикалық байқаулардың, әкімшілік және балама деректердің негізіндегі бағалар мониторингі;

3) базалық объект – ондағы бағаларды байқау және тіркеу үшін іріктелген объекті;

4) ерекшелік – бағаны тіркеу үшін іріктелген жеке тауарды (көрсетілетін қызметтерді) сәйкестендіру үшін пайдаланылатын суреттеме немесе сипаттамалар тізбесі;

5) өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) – бұл тауардың (көрсетілетін қызметтердің) сапасы мен негізгі тұтыну қасиеттеріне әсер етпейтін және мақсаты бойынша біртекті бір-бірінен елеусіз ерекшеліктерімен (бөлшектерімен) айрықшаланатын тауар тобындағы белгілі бір тауар түрлерінің жиынтығы;

6) өкіл-тауардың (көрсетілетін қызметтердің) мәртебесі – баға тіркеу кезінде тіркелетін тауардың, көрсетілетін қызметтердің сатылымда болуын, уақытша болмауын немесе болмауын сипаттайтын және оның өткен кезеңмен салыстырғанда салғастырмалылығын қамтамасыз ететін белгі.

Ескерту. 4-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 28.01.2025 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-тарау. Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер жиынтығын қалыптастыру

5. Тауарлар (көрсетілетін қызметтер) жиынтығы (бұдан әрі – жиынтық) барлық өңірлер үшін орталықтандырылған түрде белгіленеді. Облыс орталықтары, республикалық маңызы бар қалалар және астана үшін бағаларды байқауға арналған жиынтық осы Әдістемеге 1-қосымшада, қалалар және аудан орталықтарының іріктемелі тобы үшін бағаларды байқауға арналған жиынтық осы Әдістемеге 2-қосымшада келтірілген.

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 31.08.2021 № 16 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

6. Жиынтыққа кіретін тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) әрбір түрі бойынша олардың өкіл тауарларының (көрсетілетін қызметтердің) нақты өзге түрлерін таңдалынады. Өңірлік деңгейде өкіл тауарды (көрсетілетін қызметтерді) сипаттау үшін баға тіркеу кезінде қандай тауар (көрсетілетін қызмет) бағаланатынын көрсететін құрал болып табылатын ерекшелік пайдаланылады.

Осы берілген ерекшелік шеңберінде өңірдегі неғұрлым репрезентативті тауарларды (көрсетілетін қызметтерді) іріктеу және оларға толық сипаттамалар жасалынады.

Толық сипаттама тауарды (көрсетілетін қызметтерді) толық сипаттау мақсатында жалпы ерекшелікті нақтылау жолымен әзірленеді.

7. Өңірдің тұтыну нарығында жиынтыққа кіретін тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) жекелеген түрлері болмаған жағдайда, олар байқаудан алып тасталады.

Әрбір өкіл тауарға (көрсетілетін қызметке) 6 (алтыдан) кем емес баға белгіленімі тіркеледі.

Көрсетілетін қызметтердің жекелеген түрлері (тұрғын үй-коммуналдық, байланыс, көлік, мәдениет, қол сағаттарының қуат көзінің элементін ауыстыру, табыт жасау, көму және басқалары), сонымен қатар тауарлардың жекелеген түрлері (жаңа ауланған балық, шикі сүт, отын, скутерлер және басқалары) ерекшелік болып табылады.

Нақты өкіл тауарға (көрсетілетін қызметтерге) баға белгіленімінің санын анықтау кезінде өңірдегі халықтың тұтыну құрылымының ерекшелігі, тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) тұтыну нарығының қамтылуы мен қанықтылығы, сауда мен көрсетілетін қызметтер саласының базалық объектілерінің даму деңгейі есепке алынады.

3-тарау. Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер бағасын байқау

8. Тауарлар (көрсетілетін қызметтер) бағасын байқау жалпы мемлекеттік статистикалық байқаудың статистикалық нысанына сәйкес бағаны тіркеу арқылы жүзеге асырылады.

9. Бағаны тіркеу:

1) ай сайын тұтыну бағасының индекcін (бұдан әрі – ТБИ) есептеу үшін пайдаланылатын тауарлар (көрсетілетін қызметтер) өкілінің барлық жиынтығы бойынша, есепті айдың 7 (жетісінен) бастап 25 (жиырма бесіне) дейінгі күндері. Тұтыну нарығындағы бағалардың жоғары волатильділік кезеңінде өзгерістерге шалдыққыш тауарларға (көрсетілетін қызметтерге) бағаны (тарифтерді) бірнеше рет жинау;

2) Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Сауда және интеграция министрінің 2023 жылғы 11 мамырдағы № 166-НҚ "Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының тізбесін бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32474 болып тіркелген) қаулысымен бекітілген әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының тізбесі бойынша апта сайын (аптасына 1 рет).

Апта сайын өкіл тауарларға бағалық ақпарат ай сайынғы тіркеумен байланыстырылады және сол бір байқаудың базалық объектілерінде жүргізіледі.

Тіркеу мерзімдері сәйкес келген жағдайда онда апта сайынғы тіркеу барысында алынған базалық объектілер бойынша ақпарат ай сайынғы режимде жиналатын ақпараттық массивке қосылады.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 31.08.2021 № 16 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен; өзгеріс енгізілді - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 28.01.2025 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

10. Бағалық ақпаратты жинау мынадай тәсілдермен жүзеге асырылады:

1) бағалық ақпаратты жинау базалық объектілерді аралау арқылы тауарды (көрсетілетін қызметтерді) өткізу орындарында тікелей жүргізу, бағалықта (жазба белгісінде) көрсетілген бағаларды (тарифтерді) белгілеу, орналастырылған бағатізбесі негізінде немесе ақылы қызметтер көрсететін адамдардың пікіртерімі жүргізіледі;

2) бағаларды тіркеу кезінде Интернет желісінде сұраулар нәтижесінде алынған деректер пайдаланылады (жолаушылар теміржол көлігі және әуе көлігі қызметтері, ұялы байланыс, медициналық көрсетілетін қызметтің жекелеген түрлері, тұрмыстық техника, дыбыс-бейне шолу жабдығы, ұялы телефондар және басқалары).

Bilet.railways.kz, airastana.com, scat.kz, flyarystan.com, flyqazaq.com, aviata.kz сайттарында жолаушылар көлігі қызметтеріне бағаларды, Sulpak.kz, Technodom.kz, Mechta.kz Интернет-дүкендерінде тауарларға бағаларды тіркеу кезінде салғастырымдылықты қамтамасыз ету үшін жеткізу құнынсыз бағалар (тарифтер) белгіленеді.

Ай сайын бағаларды тіркеу жолаушылар теміржол көлігі қызметтеріне 20 (жиырмамыншы) күнгі жағдай бойынша жүзеге асырылады. Егер есепті айдың 20 (жиырмамыншы) күні демалыс немесе мерекелік күнге түссе, онда жұмыс күндеріндегі баға тіркеледі. Демалыс немесе мерекелік күндегі билет құны күрт ауытқуларға ұшырайды және бұл күндері баға өзгерісін есепке алу салыстыруға келмейді;

3) ұсыну шарттары стандартты болып келетін баға деңгейі мезгілдің белгілі бір уақытында (мысалы, химиялық тазарту, киімдерді жуу, көліктерді жуу қызметтерінің бағалары) белгіленетін көрсетілетін қызметтердің кейбір түрлеріне бағалық ақпаратты телефон арқылы тіркейді. Бағалық ақпаратты телефон арқылы алған кезде олардың қызметкерлерімен жеке байланысты ұстау мақсатында және бағаны анықтау кезінде өкіл-тауарлар, көрсетілетін қызметтерді таңдау уақытында қателерді болдырмау, сондай-ақ іріктелген өкіл-тауарлар, көрсетілетін қызметтер ерекшеліктерінің салғастырымдылығына көз жеткізу мақсатында мамандар базалық объектілерді мезгіл-мезгіл (тоқсанына бір рет) аралап шығады;

4) ұзақ уақыт кезеңінде бағаны (тарифті) белгілеу тән ұйымдарға (санаторийлер, медицина және білім беру мекемелері, салт және басқа да көрсетілетін қызметтер ұсынатын ұйымдар) көрсетілетін қызметтерге баға (тариф) туралы ақпаратты беру өтінішімен ресми хаттар жолданады. Бағалар (тарифтер) ұсынылған прејскуранттар негізінде тіркеледі, бірақ деректердің анықтығын бақылау мақсатында алынған бағалық

ақпаратты растау үшін мамандар тоқсанына бір реттен кем емес базалық объектілерді аралап шығады;

5) тұрғын үй-коммуналдық қызметтердің тарифтері тиісті көрсетілетін қызмет түрлеріне ақы төлеу үшін халыққа берілетін төлем құжаттары (түбіртектер) негізінде тіркеледі. Тарифтер өзгерген жағдайда табиғи монополиялар саласында және реттелетін нарықта, осы қызметтің түрлерін көрсететін ұйымдарға басшылық жүргізетін мемлекеттік органдардың бұйрықтарымен олардың жаңа деңгейі расталады.

Жоғарыда келтірілген бағаларды тіркеудің дереккөздеріне қосымша ретінде, Заңның 12-бабы 15-4) тармақшасына сәйкес, меншік иелері немесе иеленушілері ұсынған балама деректер пайдаланылады.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 28.01.2025 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4-тарау. Базалық объектілерді, тауарларды және көрсетілетін қызметтерді алмастыру

11. Базалық объектіні алмастыру Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының міндетін атқарушының 2015 жылғы 30 желтоқсандағы № 230 бұйрығымен бекітілген, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12955 болып тіркелген Тұтыну бағасының индексын құру әдіснамасының (бұдан әрі – Әдіснама) 34-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

Базалық объектіні таңдау бөлшек сауда көлемі бойынша ішкі сауда статистикасының деректері негізінде жүзеге асырылады. Байқауға тұтыну қасиеттері мен баға деңгейі бойынша, жаппай тұтынуға арналған тауарларды өткізетін өңірдегі тауар айналымының едәуір үлесі бар объектілер кіреді.

Маусымдық тауарлар бойынша базалық объектілер байқалатын тауар өте ұзақ уақыт мерзім ішінде (алты айға дейін) жоқ болған жағдайда сақталады.

12. Тауарды (көрсетілетін қызметтерді) алмастыру Әдіснаманың 35-тармағына сәйкес жүргізіледі.

Тауарды (көрсетілетін қызметтерді) алмастыру рәсімі тауар жоқ болғанда, едәуір көлемде сатылмайтын немесе сауданың қалыпты жағдайында сатылмағанда жүзеге асырылады.

Сатылымда тауардың (көрсетілетін қызметтердің) жоқ болуы уақытша, сондай-ақ тұрақты сипатқа ие.

Базалық объектіде екі айдан көп сатылымда жоқ және болашақта оны өткізу көзделмейтін тауар (көрсетілетін қызметті) тұрақты түрде болмайтын тауарға жатады.

Базалық объектіде болашақта тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу қайта жаңартылатындығы жөнінде мәліметтер бар болса, онда ол уақытша жоқ деп саналады. Бағаны байқауда қатысатын нақты тұтыну қасиеттері бар тауарлар өнімге сұраныстың

болмауынан, көліктік тасымалдау қиындықтарынан оларды шығаруды тоқтатуға байланысты себептерден уақытша жоқ болып келеді.

Өндіріс және өткізудің маусымдық сипаты бар тауарлар уақытша жоқ. Мұндай тауарлар жыл сайын бір уақытта жоқ болып кетеді және олардың жоқ болуы алдын ала болжанады (мысалы, киімнің және аяқкиімнің кейбір түрлері, спортқа арналған тауарлар және басқалар). Уақытша жоқ маусымдық тауарлар үшін Әдіснаманың 42-тармағы 3) тармақшасына сәйкес шартты есептеу тәсілі пайдаланылады.

Тұрақты жоқ тауарларға (көрсетілетін қызметтерге) жататын тауарларды (көрсетілетін қызметтерді) алмастыру кезінде, сондай-ақ байқауға олардың моральді ескірген түрлерін ауыстыратын жаңа тауарларды (көрсетілетін қызметтерді) енгізген кезінде өзінің көрінісін бағада табатын тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) сапалық сипаттарының өзгеруі ескеріледі.

Тауардың (көрсетілетін қызметтердің) сапасында өзгеріс болған жағдайда ауыстыратын тауардың (көрсетілген қызметтердің) бағасына тауардың (көрсетілетін қызметтердің) сапасы өзгеруіне түзету қолданылады. Бағаны түзету үшін Әдіснаманың 42-тармағы 2) тармақшасына сәйкес "біріктіру" тәсілі қолданылады.

Тауардың (көрсетілетін қызметтің) сапасында жаңа тауардың (көрсетілетін қызметтің) сипаттамасының негізгі параметрлеріне әсер етпейтін азғантай өзгеріс кезінде Әдіснаманың 42-тармағының 1) тармақшасына сәйкес "бағаны тікелей салғастыру" тәсілі қолданылады.

13. Ассортименттік түрі және сипаттамаларының өзгеруі жиі ауысуымен сипатталатын тауарлар үшін сатылымнан тауардың толық жоғалуын күтпей мақсатты алмастырулар жүргізіледі. Мұндай тауарларға байланыс құралдары, тұрмыстық техника, аудиовизуальді жабдық, автомобильдер, сондай-ақ сән, нарық талаптарына байланысты өзгеріске ұшыраған киім және аяқкиімнің жекелеген түрлері жатады. Олар бойынша жылына бірнеше рет нақты тұтыну белгілерімен байқалатын тауарларды ішінара алмастыру жүзеге асырылады.

Тауардың жаңа моделіне бағаны байқау оның тұтыну нарығында пайда болған сәтінен басталады, ал жаппай сату кезеңінде, тауарды өткізу барлық жерде жүргізіліп жатқан уақытта орташа бағалар және баға индекстері есептеуге қосылады.

Теледидарды және автомобильды алмастыру рәсімінің мысалы осы Әдістемеге 3 және 4-қосымшаларда келтірілген.

5-тарау. Маусымдық тауарларға және көрсетілетін қызметтерге бағаны байқаудың ерекшеліктері

14. Маусымдық тауарларға (көрсетілетін қызметтерге) бағаны тіркеудің және ТБИ есептеу кезінде олардың серпінін есепке алудың өз ерекшеліктері бар.

Жылдың нақты кезеңінде кейбір тауарларды сату және көрсетілетін қызметтердің жекелеген түрлерін көрсету тұтыну нарығында жаппай сипатқа ие. Жылдың

маусымдық емес кезеңінде аталған тауарлар (көрсетілетін қызметтер) шектелген тұтыну сұранысы мен ұсынысы жағдайында аз көлемде сатылады (көрсетіледі).

15. Маусымдық тауарлар айқын көрінетін және байқалмайтын түрлерге бөлінеді. Маусымдық тауарлардың түрлері Әдіснаманың 36-тармағында сипатталады.

Байқалмайтын маусымдық тауарлар ауыстыру әдісін қолдануды қажет етпейді, бірақ олар бойынша бағалар серпінінде көрсетілетін жылдан-жылға бағалар ауытқуының циклділігі қайталанатын заңдылық байқалады. Оған жеміс-көкөніс өнімдерінің жекелеген түрлері жатады. Жазғы кезеңде оған бағаны тіркеуді ағымдағы жылғы егіннің ерте және өткен жылғы егіннен бөлек жүргізіледі. Ерте жеміс-көкөністің бағасы сатылымның жалпы көлемінде оның өспелі үлесін ескере отырып есептеуге біртіндеп қосылады. Елді мекен бойынша сатылымның жалпы көлеміндегі ерте жеміс-көкөністің сатылым көлемінің үлесі тіркеу күніне оған сәйкес баға белгілерінің саны арқылы сарапшылық бағалаумен анықталады.

Бұл есептеу тәсілі ағымдағы жылғы жеміс-көкөніс өнімінің бағасын өткен жылғы өнімінің бағасымен үйлестіруді жүргізуге мүмкіндік береді.

Айқын көрінетін маусымдық тауарлардың сатылымда жоқ болуы кезеңінде (оның жаңа маусымда жеткілікті көлемде және ассортиментте пайда болуына дейін) бағалық ақпарат қатардың үздіксіздігін сақтау үшін Әдіснаманың 42-тармағы 3) тармақшасына сәйкес "жалпы орта мәнді шартты есептеу" әдісі пайдаланылады. Айқын көрінетін маусымдық тауарларға киім және аяқкиімнің, спортқа арналған тауарлардың жекелеген түрлері және басқалар жатады.

Маусым емес кезеңде айқын көрінетін маусымдық тауарлар бойынша бағаларды есептік есептеу орталықтан жүзеге асырылады. Айқын көрінетін маусымдық тауарлардың тізбесі осы Әдістемеге 5-қосымшада келтірілген.

Өткен маусымда байқалған бағалар бойынша киім немесе аяқкиімнің жекелеген түрлері сатылымнан жоғалған жағдайда және жаңа маусымда нарықтың, сәннің жаңа үрдісін көрсететін сипаттамасында өзгешелігі бар жаңа тауарлар пайда болғанда олардың ауыстырылуы сападағы өзгерістерді есепке алу арқылы Әдіснаманың 42-тармағы 3) тармақшасына сәйкес "біріктіру" әдісімен жүзеге асырылады.

16. Маусымдылық факторы, сондай-ақ көрсетілетін қызметтердің жекелеген түрлеріне, атап айтқанда туристік қызметтер тобы бойынша бағалар, тарифтер өзгерістерінде көрінеді.

Маусымдық сипатқа ие көрсетілетін қызметтер бойынша ауыстыру әдісін қолданудың өз ерекшеліктері бар.

Туристік қызметтер бойынша келесі ауыстыру әдістері қолданылады:

1) елеулі инфляция қарқыны кезеңінде, сондай-ақ ұлттық валютаға қатысты шетел валютасының (АҚШ доллары) бағамының елеулі өзгеру қарқыны жағдайында жолдама бағасын теңгеге қатысты шетел валютасы бағамының өзгеру қарқынына сәйкес индекстеуге болады;

2) қарқыны төмен инфляция кезеңінде бағаны қайталау әдісі. Бақылауға арналған іріктелген тауарлар жолдамаларының нақты түрде сатылымда жоқ барлық кезеңі бойынша жолдаманың маусым кезеңінде тіркелген соңғы бағасын ауыстыру.

6-тарау. Жеке пікіртерімнің компьютерлендірілген жүйесі

17. Бағаны жинаудың автоматтандырылған процесі жеке пікіртерімнің компьютерлендірілген жүйесін (бұдан әрі – ЖПКЖ) білдіреді. ЖПКЖ енгізудің бірінші жылында бағаларды жинау қағаз жеткізгіште және тасымалды есептегіш құралдардарын (бұдан әрі – ТЕҚ) қолданумен қатар жүзеге асырылды.

18. ТЕҚ пайдаланумен тұтыну тауарларына (көрсетілетін қызметтерге) бағалар мен тарифтерді жинау белгіленген тәртіппен бекітілген жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың электрондық статистикалық нысаны бойынша жүзеге асырылады.

19. Деректерді енгізудің электрондық нысанын жүктегенде баға жинау процесі зерттелетін базалық объектідегі тауардың (көрсетілетін қызметтердің) мәртебесіне арналған сәйкестендіруші-кодты таңдаудан басталады.

Нақты тауарлар (көрсетілетін қызметтер) бойынша мәртебелер бағаларды тіркеу сәтінде өкіл-тауардың (көрсетілетін қызметтердің) сапалы жағдайын сипаттауға арналған.

Тауарлар (көрсетілетін қызметтер) мәртебесі үшін сәйкестендіруші-кодтар:

1) С – салғастырмалы, өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) сипаттамасы бойынша салғастырмалы болған жағдайда. Тауардың өткен кезеңмен салыстырмалы мәртебесін таңдағанда деректер сипаттамасы, өндіруші ел және орамасы бойынша есепті кезеңге көшіріледі;

2) УЖ – уақытша жоқ болуы, өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) тіркеу үшін қолжетімсіз болғанда, бірақ сатушымен кеңескеннен кейін тауардың (көрсетілетін қызметтің) жоқ болуы уақытша екені анықталады. Аталған тауардың мәртебесін екі айдан көп қолданылмайды. Уақытша жоқ мәртебесін таңдаған жағдайда сипаттама, өндіруші ел, бөлшектеп өлшеу және баға бойынша деректер есепті кезеңге көшеді;

3) Ж – жоқ өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) баға тіркеу үшін қолжетімсіз болғанда және сатылымда пайда болуы жоспарланбайтындығы сатушымен кеңескеннен кейін анықталады. Тауардың жоқ мәртебесін таңдаған жағдайда сипаттама, өндіруші ел, бөлшектеп өлшеу және бағасы бойынша деректер уақытша жоқ мәртебесі сияқты өткен кезеңнен есепті кезеңге көшеді;

4) СТ – салыстырылмайтын тауар, өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) сипаттамасы барлық параметрі бойынша өзгеше. Салыстырылмайтын тауар мәртебесін таңдаған жағдайда өткен және есепті кезеңдегі сипаттама, өндіруші ел, бөлшектеп өлшеу және баға бойынша деректер түзету және енгізу үшін ашық;

5) МТ – маусымдық тауар, өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) маусым емес кезеңде сатылымда болмауы. Маусымдық тауар мәртебесін таңдаған жағдайда сипаттама, өндіруші ел және бөлшектеп өлшеу бойынша деректер есепті кезеңге көшеді;

6) А – ауыстыру, өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) сипаттамасы ұқсас, айтарлықтай өзгешеліктері жоқ басқа тауарға (көрсетілетін қызметке) ауыстырған жағдайда қолданылады. Ауыстыру мәртебесін таңдаған жағдайда сипаттама, өндіруші ел, бөлшектеп өлшеу және баға бойынша деректер түзету және енгізу үшін ашық;

7) Ж – жаңа, өкіл-тауардың (көрсетілетін қызметтің) жаңа түрі пайда болғанда қолданылады.

Баға тіркеу кезінде тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) мәртебелерін қолдану комбинациялары осы Әдістемеге 6-қосымшада келтірілді.

20. ТЕҚ қолдану арқылы баға тіркеудің электрондық технология әдісінде ұсынылған автоматтық бақылаулар:

1) тіркелген бағаны стандарттық өлшем бірліктегі бағаға қайта есептеу. Тіркелген бағаны стандарттық өлшем бірліктегі бағаға автоматы түрде қайта есептеу тіркеу сәтіндегі бағаны тауардың орамасына бөлу және стандарттық өлшем бірліктегі салмағына (санына) көбейту арқылы жүзеге асырылады;

2) өткен кезеңге баға индексі есептеу. Өкіл-тауар (көрсетілетін қызмет) бойынша өткен кезеңге баға индексі есепті кезеңнің қайта есептелген бағаны өткен кезеңдегі қайта есептелген бағаға бөлу және 100% көбейту арқылы есептеледі;

3) баға индекстеріне ең жоғары және ең төмен шектерін қою және индекс көлемінің қойылған шектерден асқан кезде баға өзгерісінің себебін көрсету. Егер баға индексі 90%-дан аз немесе 110%-дан үлкен болса ескертпеде өкіл-тауардың (көрсетілетін қызметтің) баға өзгерісінің себебі көрсетіледі. Аталған функция бағаның және индекстің дұрыс көрсетілуін қосымша бақылайды.

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
1-қосымша

Облыс орталықтары, республикалық маңызы бар қалалар және астана үшін бағаларды байқауға арналған тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер жиынтығы

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 12.01.2026 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№ п/п	Атауы	Өлшем бірлігі
1	Тазартылған, жылтыратылған күріш	1 килограмм
2	Ұнтақ жарма	1 килограмм

3	Қарақұмық жармасы	1 килограмм
4	Сұлы жармасы	1 килограмм
5	Арпа жармасы	1 килограмм
6	Сөк	1 килограмм
7	Жүгері жармасы	1 килограмм
8	Бидай жармасы	1 килограмм
9	Жоғары сұрыпты бидай ұны	1 килограмм
10	Бидай наны	1 килограмм
11	Қара бидай-бидай наны	1 килограмм
12	Кесілген батон	1 килограмм
13	Майқоспалы тәтті тоқаштар	1 килограмм
14	Пряниктер	1 килограмм
15	Қантты печеньеелер	1 килограмм
16	Торттар	1 килограмм
17	Орамалар, кекстер	1 килограмм
18	Вафли	1 килограмм
19	Қатты печенье, галеттер, крекерлер	1 килограмм
20	Кептірілген нан	100 грамм
21	Майда білезік нандар	1 килограмм
22	Лаваш	500 грамм
23	Сұлы үлпегі	100 грамм
24	Жаңғақпен немесе кептірілген жемістермен құрғақ таңғы ас	100 грамм
25	Вермишель	1 килограмм
26	Кеспе	1 килограмм
27	Рожкилер	1 килограмм
28	Спагетти	1 килограмм
29	Тұшпара, манты, хинкали	1 килограмм
30	Картоп қосылған тұшпара	1 килограмм
31	Қамыр	1 килограмм
32	Сүйегі бар сиыр еті	1 килограмм
33	Сүйексіз сиыр еті	1 килограмм
34	Жылқы еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
35	Қазы, шұжық	1 килограмм
36	Шошқа еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
37	Қой еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
38	Тауық	1 килограмм
39	Тауықтың сирағы	1 килограмм
40	Тауықтың төсі, еті	1 килограмм
41	Тауықтың бөліктері (жамбасы, сирағы)	1 килограмм

42	Сиырдың бауыры	1 килограмм
43	Пісірілген шұжық	1 килограмм
44	Шала ысталған шұжық	1 килограмм
45	Сосискалар, сарделькалар	1 килограмм
46	Тартылған ет	1 килограмм
47	Бұқтырылған сиыр еті	салмағы 350 грамм. 1 шартты банка
48	Бұқтырылған жылқы еті	салмағы 350 грамм. 1 шартты банка
49	Жаңа ауланған, салқындатылған балық	1 килограмм
50	Мұздатылған балық	1 килограмм
51	Лосось тұқымдасының мұздатылған балықтары	1 килограмм
52	Тұздалған жеңсік тағам балығы	1 килограмм
53	Тұздалған майшабақ	1 килограмм
54	Ысталған скумбрия	1 килограмм
55	Май құрамындағы шпроттар	240 грамм
56	Консервіленген тунец	240 грамм
57	Қызыл, қара уылдырық	1 килограмм
58	Тазартылған мұздатылған асшаяндар	1 килограмм
59	Майлылығы 3,2-4,5% сүт	1 литр
60	Майлылығы 2,2-2,5% сүт	1 литр
61	Майлылығы 6% және одан жоғары сүт	1 литр
62	Қант қосылған қоюландырылған сүт	салмағы 400 грамм. 1 шартты банка
63	Қант қосылмаған концентратталған сүт	салмағы 400 грамм. 1 шартты банка
64	Кілегей	1 литр
65	Қатты, жартылай қатты ірімшік	1 килограмм
66	Балқытылған ірімшік	1 килограмм
67	Тұзды ірімшіктер	1 килограмм
68	Майлылығы 5-9% сүзбе	1 килограмм
69	Сүзбе массасы	1 килограмм
70	Құрт	1 килограмм
71	Майлылығы 2-3% айран	1 литр
72	Йогурт	100 грамм
73	Қаймақ	1 килограмм
74	Қымыз	1 литр
75	Сүтті сусын (снежок, снежинка)	1 литр
76	Жұмыртқа, 1 дәрежелі	10 дана

77	Күнбағыс майы	1 литр
78	Зәйтүн майы	1 литр
79	Сары май	1 килограмм
80	Өсімдік-сары май (спред)	1 килограмм
81	Маргарин	1 килограмм
82	Банандар	1 килограмм
83	Мандариндер	1 килограмм
84	Апельсиндер	1 килограмм
85	Лимондар	1 килограмм
86	Алмалар	1 килограмм
87	Алмұрттар	1 килограмм
88	Жүзімдер	1 килограмм
89	Киви	1 килограмм
90	Мұздатылған жидектер	1 килограмм
91	Компотқа арналған кептірілген жемістер	1 килограмм
92	Кептірілген құрма	1 килограмм
93	Кептірілген өрік	1 килограмм
94	Мейіз	1 килограмм
95	Жаңғақтар (жаңғақ, бадам, кешью, грек жаңғағы)	1 килограмм
96	Жержаңғақ (жер жаңғағы)	1 килограмм
97	Күнбағыс дәндері	1 килограмм
98	Консервіленген жемістер, жидектер	1 килограмм
99	Ақ кауданды қырыққабат	1 килограмм
100	Түрлі-түсті қырыққабат	1 килограмм
101	Брокколи	1 килограмм
102	Қиярлар	1 килограмм
103	Қызанақтар	1 килограмм
104	Басты пияз	1 килограмм
105	Сәбіз	1 килограмм
106	Сарымсақ	1 килограмм
107	Қызылша	1 килограмм
108	Баялды	1 килограмм
109	Тәтті бұрыш	1 килограмм
110	Кәді	1 килограмм
111	Жаңа піскен көк	1 килограмм
112	Жаңа жиналған саңырауқұлақ	1 килограмм
113	Салат	1 килограмм
114	Картоп	1 килограмм
115	Бұршақ	1 килограмм

116	Үрме бұршак	1 килограмм
117	Жасымық	1 килограмм
118	Мұздатылған көкөністер	1 килограмм
119	Ашытылған және маринадталған қырыққабат	1 килограмм
120	Тұздалған, маринадталған қияр мен қызанақ	1 килограмм
121	Консервіленген жасыл бұршак	1 килограмм
122	Консервіленген жүгері	1 килограмм
123	Тұздалған және маринадталған саңырауқұлақ	1 килограмм
124	Консервіленген зәйтүн, зәйтүн жемісі	1 килограмм
125	Қызанақ пастасы	100 грамм
126	Картоп чипсылары	100 грамм
127	Картоп фрилері	100 грамм
128	Құмшекер	1 килограмм
129	Шақпақ қант	1 килограмм
130	Бал	1 килограмм
131	Тосап, джем	1 килограмм
132	Мармелад	1 килограмм
133	Карамель	1 килограмм
134	Шоколадпен глазуриленген кәмпіттер	1 килограмм
135	Шоколад, соның ішінде ақ шоколад	1 килограмм
136	Шоколад пастасы	1 килограмм
137	Тез еритін какао сусыны	1 килограмм
138	Балмұздақ	1 килограмм
139	Сағыз	қаптама
140	Зефир	1 килограмм
141	Халуа	1 килограмм
142	Балаларға арналған құрғақ сүт қоспасы	1 килограмм
143	Жеміс және көкөніс пюреі	100 грамм
144	Баланың тамақтануына арналған ботқалар	1 килограмм
145	Тұз, экстрадан басқа	1 килограмм
146	Майонез	1 килограмм
147	Қызанақ кетчубы	1 литр
148	Сірке суы, сірке су эссенциясы	1 литр
149	Соя тұздығы	1 литр
150	Ұнтақталған қара, қызыл бұрыш	1 килограмм

151	Өзге де дәмдеуіштер, аспаздық шөптер, тұқымдар	1 килограмм
152	Ашытқы	1 килограмм
153	Сорпалық ет, көкөніс, санырауқұлақ текшелері	100 грамм
154	Ас содасы	1 килограмм
155	Жеміс, көкөніс шырындары	1 литр
156	Кофе	1 килограмм
157	Көк шай	1 килограмм
158	Қара шай	1 килограмм
159	Минералды су	1 литр
160	Ауыз суы	1 литр
161	Газдалған сусындар	1 литр
162	Газдалмаған сусындар	1 литр
163	Энергетикалық сусындар	1 литр
164	Арак	1 литр
165	Коньяк	1 литр
166	Жүзім шарабы	1 литр
167	Шампан, көпіршікті шарап	1 литр
168	Құрамында алкогольі бар сыра	1 литр
169	Фильтрлі шылымдар	1 қорап (20 дана)
170	Темекі стиктері	1 қорап (20 дана)
171	Ерлердің қысқы күртесі (пуховик)	1 бұйым
172	Ерлердің маусымдық пальтосы	1 бұйым
173	Ерлер күртесі (жеңіл күрте)	1 бұйым
174	Ерлерге арналған классикалық костюм	1 бұйым
175	Ерлердің классикалық шалбары	1 бұйым
176	Ерлердің жейдесі	1 бұйым
177	Ерлердің спорттық костюмі	1 бұйым
178	Ерлер джинсасы	1 бұйым
179	Ерлердің толстовкасы, свитері, жемпірі	1 бұйым
180	Ерлердің спорттық шалбары	1 бұйым
181	Ерлер футболкасы	1 бұйым
182	Ерлер майкасы	1 бұйым
183	Ерлер іш киімі	1 бұйым
184	Ерлер ұйығы	1 жұп
185	Ұлдарға арналған қысқы күрте (пуховик)	1 бұйым
186	Ұлдарға арналған маусымаралық күрте, жеңіл күрте	1 бұйым

187	Ұлдарға арналған спорттық костюм	1 бұйым
188	Ұлдарға арналған футболка	1 бұйым
189	Ұлдарға арналған іш киім (боксер)	1 бұйым
190	Ұлдарға арналған шұлықтар	1 жұп
191	Ұлдарға арналған толстовка, худи, кофта	1 бұйым
192	Ұлдарға арналған спорттық шалбар	1 бұйым
193	Әйелдердің қысқы күртесі (пуховик)	1 бұйым
194	Әйелдердің маусымдық пальтосы	1 бұйым
195	Әйелдер күртесі (ветровка)	1 бұйым
196	Әйелдерге арналған классикалық костюм	1 бұйым
197	Блузка	1 бұйым
198	Әйелдер жемпірі, свитер	1 бұйым
199	Белдемше	1 бұйым
200	Әйелдерге арналған шалбар, джинсы	1 бұйым
201	Әйелдер көйлегі	1 бұйым
202	Әйелдердің спорттық костюмі	1 бұйым
203	Халаттар, үй киімі	1 бұйым
204	Әйелдер футболкасы	1 бұйым
205	Ішкіім	1 бұйым
206	Әйелдер колготкалары	1 бұйым
207	Қыздарға арналған қысқы курте (пуховик)	1 бұйым
208	Қыздарға арналған маусымаралық күрте, жеңіл күрте	1 бұйым
209	Қыздарға арналған көйлек	1 бұйым
210	Қыздардың спорттық костюмі	1 бұйым
211	Қыздарға арналған футболка	1 бұйым
212	Қыздар ішкіімі	1 бұйым
213	Қыздарға арналған колготкалар	1 бұйым
214	Қыздардың ұйығы, қысқа шұлығы	1 жұп
215	Қыздарға арналған толстовка, худи, кофта	1 бұйым
216	2 жасқа дейінгі балаларға арналған костюм	комплект
217	2 жасқа дейінгі балаларға арналған комбинезон	1 бұйым
218	Нәрестелерге арналған негізгі киім	1 бұйым

219	Мектепке арналған екілік-костюм	1 бұйым
220	Мектепке арналған шалбар	1 бұйым
221	Мектепке арналған белдемше	1 бұйым
222	Мектепке арналған жейде, поло, блузка	1 бұйым
223	Мектепке арналған кардиган, жилет	1 бұйым
224	Тоқылған бас киім, флиспен	1 бұйым
225	Кепка, берет	1 бұйым
226	Орамалдар, бөкебайлар, шәлілер, палантиндер	1 бұйым
227	Биялай, қолғап	1 жұп
228	Ерлерге арналған галстук	1 бұйым
229	Белдік	1 бұйым
230	Сырт киімді химиялық тазалау	1 қызмет
231	Киімнің өзге де түрлерін химиялық тазалау	1 қызмет
232	Киімдерді шақтау	1 қызмет
233	Ерлердің бәтеңкелері мен маусымдық қысқа қонышты бәтеңкелері	1 жұп
234	Ерлердің қысқы етіктері	1 жұп
235	Ерлер кроссовкасы	1 жұп
236	Ерлердің жеңіл жазғы аяқ киімі	1 жұп
237	Ерлердің күнделікті және іскерлік аяқ киімі	1 жұп
238	Әйелдердің күнделікті және іскерлік аяқ киімі	1 жұп
239	Әйелдер кроссовкасы	1 жұп
240	Әйелдердің жеңіл жазғы аяқ киімі	1 жұп
241	Әйелдердің қысқы аяқкиімі, бәтеңкелері	1 жұп
242	Әйелдердің маусымдық етіктері, бәтеңкелері	1 жұп
243	Балалар кроссовкасы	1 жұп
244	Балалардың күнделікті және мектептік аяқ киімі	1 жұп
245	Балалардың маусымдық бәтеңкелері мен қысқа қонышты бәтеңкелері	1 жұп
246	Балалардың қысқы бәтеңкелері мен қысқа қонышты бәтеңкелері	1 жұп
247	Балалардың жеңіл жазғы аяқ киімі	1 жұп
248	Аяқкиімді жөндеу	1 қызмет

249	Абаттандырылған тұрғын үйді жалға алу төлемі	1 шаршы метр
250	Тұсқағаздар	1 бума (10 метров)
251	Цемент	50 килограмм
252	Құрғақ құрылыс қоспалары	25 килограмм
253	Су эмульсиялық сырлар	1 килограмм
254	Қабырғалық кафель	1 шаршы метр
255	Ламинат	1 шаршы метр
256	Раковинаға арналған смеситель	1 дана
257	Тұсқағаз желімі	1 килограмм
258	Тұсқағаз жұмыстарын атқару	1 шаршы метр
259	Кафель төсеу	1 шаршы метр
260	Ламинат төсеу	1 шаршы метр
261	Сантехник қызметтері	1 қызмет
262	Есік құлпын ауыстыру	1 қызмет
263	Электриктің қызметтері	1 қызмет
264	Керме төбені орнату	1 шаршы метр
265	Суық су	1 текше метр
266	Қоқыс шығару	айға 1 адамнан
267	Су бұру	1 текше метр
268	Тұрғын үйді күтіп ұстау және қызмет көрсету	1 шаршы метр
269	Домофон	айға тариф
270	Лифт төлемі	айға тариф
271	Электр энергиясы	100 киловатт-сағат
272	Тарату желілері бойынша тасымалданатын газ	1 текше метр / 1 килограмм
273	Сұйытылған газ (баллондағы)	1 баллон 50 литр
274	Тас көмір	1 тонна
275	Ағаш	1 текше метр
276	Орталықтан жылыту	1 гигакалорий
277	Ыстық су	1 текше метр
278	Үстел	1 бұйым
279	Көйлектерге, киімдерге арналған шкаф	1 бұйым
280	Орындық	1 бұйым
281	Жиналмалы жатын диван	1 бұйым
282	Қабырғаға орнатылған айна	1 бұйым
283	Екі адамдық кереует	1 бұйым
284	Матрас	1 бұйым
285	Электр аспалы шамы	1 бұйым
286	Үстел шамы	1 бұйым

287	Жібек, жүн қосылған түкті кілем	1 бұйым
288	Жайма	1 кума метр
289	Перделер	1 кума метр
290	Жалюзи, роллды перделер	1 шаршы метр
291	Жастық	1 бұйым
292	Төсек-орын жинақтары	комплект 3-4 зат
293	Сырмалы көрпе	1 бұйым
294	Түкті сүлгі	1 бұйым
295	Дастархан	1 кума метр
296	Тоңазытқыш	1 бұйым
297	Мұздатқыш	1 бұйым
298	Ыдыс жуатын машина	1 бұйым
299	Қысқа толқынды пеш	1 бұйым
300	Ас үй плитасы	1 бұйым
301	Пеш (электр, газ, конвекциялық)	1 бұйым
302	Пеш үстелі	1 бұйым
303	Кір жуатын машина	1 бұйым
304	Ауа баптағыш	1 бұйым
305	Электр жылытқыш	1 бұйым
306	Шаңсорғыш	1 бұйым
307	Блендер	1 бұйым
308	Электрлі ет тартқыш	1 бұйым
309	Электрлі шайнек	1 бұйым
310	Үтік	1 бұйым
311	Тоңазытқышты жөндеу	1 қызмет
312	Кір жуатын машинаны жөндеу	1 қызмет
313	Тұрмыстық аспаптарды орнату	1 қызмет
314	Шыныаяқ жиынтығы	6 дана
315	Шай пиалалар жинағы	6 дана
316	Ас үй ыдыстары жиынтығы	6 адам
317	Асхана пышағы	1 бұйым
318	Тот баспайтын болаттан жасалған ас үй құралдарының жиынтығы	12 адам
319	Қазан	1 бұйым
320	Қоқыс шелегі	1 бұйым
321	Ауыз суды тазартуға арналған фильтр-кувшин	1 бұйым
322	Үтіктеу тақтайы	1 бұйым
323	Тот баспайтын болаттан жасалған кастрюль	1 бұйым
324	Күюге қарсы жабыны бар табалар	1 бұйым
325	Едендік кір кептіргіш	1 бұйым

326	Электр бұрғы, бұранда бұрауыштар	1 бұйым
327	Балға	1 дана
328	Энергия үнемдеуіш шам	1 дана
329	Батарейкалар	1 дана
330	Кір сабын	200 грамм
331	Жуғыш ұнтақ	1 килограмм
332	Ванна, раковиналарды тазалауға арналған құралдар	1 килограмм
333	Аяқкіімге арналған крем	100 грамм
334	Ыдыс жууға арналған құралдар	250 миллилитр
335	Кір жууға арналған гельдер мен сұйық құралдар	1 литр
336	Жинауға арналған майлықтар	1 дана
337	Клининг қызметтері	1 шаршы метр
338	Кілем тазарту және жуу	1 шаршы метр
339	Корвалол	25 миллилитр
340	Ингавирин, 90 миллиграмм	7 капсула
341	Ацикловир, 200 миллиграмм	20 таблетка
342	Азитромицин, 500 миллиграмм	3 таблетка
343	Детримакс Витаминдер Д3, 50 микрограмм (2000 ME)	60 капсула
344	Амброксол, 30 миллиграмм	20 таблетка
345	Ренни	24 таблетка
346	Но-шпа, 40 миллиграмм	100 таблетка
347	Белсендірілген көмір	10 таблетка
348	Эссенциале форте Н	30 капсула
349	Смекта, ұнтақ 3 грамм	10 пакет
350	Верошпирон, 100 миллиграмм	30 капсула
351	Энап, 5 миллиграмм	20 таблетка
352	Этил спирті, 90%	50 миллилитр
353	Аквалор Экстра Форте спрей	125 миллилитр
354	Флемоксин Солютаб, 500 миллиграмм	20 таблетка
355	Индапамид, 2,5 миллиграмм	30 таблетка
356	Парацетамол, 500 миллиграмм	10 таблетка
357	Йод ерітіндісі 5%	10 миллилитр
358	Ацетилсалицил қышқылы, 500 миллиграмм	10 таблетка
359	Йодомарин, 200 микрограмм	100 таблетка
360	Омез, 10 миллиграмм	30 капсула
361	Супрастин, 25 миллиграмм	20 таблетка
362	Мукалтин жөтел сиропы	100 миллилитр

363	Називин 0,05% мұрынға тамызатын тамшылар	10 миллилитр
364	Ибупрофен 200 миллиграмм	20 таблетка
365	Магне В6, 48/5 миллиграмм	60 таблетка
366	Аэрозоль Ингалипт	30 миллилитр
367	Кардиомагнил, 75 миллиграмм	30 таблетка
368	Цитрамон П	10 таблетка
369	Хилак форте	30 миллилитр
370	Фенистил Нью тамшылары	20 миллилитр
371	Канефрон Н	60 таблетка
372	Медициналық электронды термометр	1 дана
373	Қан қысымын өлшеуге арналған құралдар	1 дана
374	Медициналық бетперде	1 дана
375	Мүшеқаптар	1 қаптама (3 дана)
376	Шприцтер	1 дана
377	Мақта	1 қаптама (100 грамм)
378	Стерильді таңғыштар, 5 метр *10 сантиметр	1 бұйым
379	Көзілдірік	1 дана
380	Көру линзалары	1 жұп
381	Контактiлi линзаларға арналған ерiтiндi	120 миллилитр
382	Амбулаториядағы дәрігер-маманның қызметі	1 бару
383	Сүйек шірігін емдеу	1 емшара
384	Тіс шөгінділерін алу	1 емшара
385	Тіс протездеу	1 емшара
386	Жергілікті жансыздандыру арқылы тісті жұлдырту	1 емшара
387	Тіс имплантын орнату	1 бірлік
388	Қосымша медициналық қызметкерлердің қызметі	1 емшара
389	Мойын-жақ шеңберіне және арқаға массаж	1 емшара
390	Физиотерапиялық емдеу	1 емшара
391	Күндізгі стационарда емдеу	1 күн
392	Санаторий-курорттық ұйымдардың емдік және оңалту қызметтері	1 тәулік
393	Түнгі мезгілде стационарлық емдік көмек көрсету қызметтері	1 тәулік
394	Ішперде қуысын УДЗ-ға түсіру	1 емшара

395	Рентген	1 тексерілу
396	Магниттік-резонанстық томография (МРТ)	1 тексерілу
397	Гастроскопия (ФГДС)	1 тексерілу
398	Қанды жалпы талдау	1 талдау
399	Зәрді жалпы талдау	1 талдау
400	Импорттық өндіріс жаңа жеңіл автомобильдері	1 дана
401	Отандық құрастырма жаңа жеңіл автомобильдер	1 дана
402	Ұсталған жеңіл автомобильдері	1 дана
403	Ересектерге арналған велосипед	1 дана
404	Балалар велосипеді	1 дана
405	Жеңіл автомобильге арналған шиналар	1 дана
406	Жеңіл автомобильге арналған май сүзгіші	1 дана
407	Аккумуляторлар	1 дана
408	Дизель отыны	1 литр
409	Бензин АИ-92	1 литр
410	Бензин АИ-95, АИ-96	1 литр
411	Бензин АИ-98	1 литр
412	Автомобиль газы	1 литр
413	Электромобильдерді қуаттауға арналған электр энергиясы	1 киловатт-сағат
414	Мотор майы	1 литр
415	Шиномонтаж қызметтері	1 қызмет
416	Машиналарды жуу	1 қызмет
417	Автомектептегі оқу курсы	курс үшін
418	Техникалық байқау	1 қызмет
419	Ішкі республикалық қатынастарда пойыздың плацкарт вагонымен жол жүру	1 билет
420	Ішкі республикалық қатынастарда пойыздың купе вагонымен жол жүру	1 билет
421	Қалалық автобуспен жол жүру	автобуспен бір жол жүру
422	Қалааралық автобуспен жол жүру	1 билет
423	Қала ішінде таксимен жүру	1 қызмет
424	Қалааралық таксимен жүру	1 қызмет
425	Әуе жолаушылар көлігі, ішкі рейстер	1 билет
426	Әуе жолаушылар көлігі, халықаралық рейстер	1 билет

427	Жазбаша хат-хабарды жеткізу қызметтері	1 қызмет
428	Сәлемдемелерді жеткізу бойынша курьерлік қызметтер	1 қызмет
429	Жиһаз тасымалдау қызметтері	1 сағат
430	Ірі габаритті тауарларды жеткізу қызметтері	1 қызмет
431	Смартфон	1 дана
432	Ноутбук	1 дана
433	Планшет	1 дана
434	Модемдер, роутерлер	1 дана
435	Теледидарлар	1 дана
436	Сымсыз құлаққаптар	1 дана
437	USB флэш-дискісі	1 дана
438	Ақылды сағат	1 дана
439	Қуаттау құрылғылары	1 дана
440	Тарифтік жоспар үшін абоненттік төлем (қоңыраулар, интернет, SMS хабарламалар)	1 айға тариф
441	Абоненттік төлемсіз базалық тариф (тек қоңыраулар)	1 айға тариф
442	Мобильді интернет тарифі	1 гигабайт үшін тариф
443	Үйдегі интернет тарифі	1 айға тариф
444	Бұлтты деректерді сақтауға жазылу	1 айға тариф
445	Телефония, интернет, теледидар қызметтер пакеттері	1 айға тариф
446	Интернет, теледидар қызметтерінің пакеттері	1 айға тариф
447	Теледидар жөндеу	1 қызмет
448	Ұялы телефонды жөндеу	1 қызмет
449	Компьютерлер мен ноутбуктерді жөндеу	1 қызмет
450	Бағдарламалық қамтамасыз етуді орнату қызметтері	1 қызмет
451	Фильмдер көруге жазылу, интернет, Netflix, Spotify арқылы музыка тындау	1 айға тариф
452	Фотокамера	1 дана
453	Ойын қондырғылары	1 дана
454	Жұмсақ ойыншықтар	1 дана
455	Балалар конструкторы	1 дана
456	Футбол добы	1 дана
457	Роликті конькилер	1 жұп
458	Шана, тюбинг	1 дана

459	Бөлме өсімдіктері	1 дана
460	Раушан	1 дана
461	Үй жануарларына арналған азық	1 килограмм
462	Балалар аттракциондарының қызметтері	1 бару
463	Салтанат өткізетін ұйымдастырушының қызметтері	1 қызмет
464	Музыканы оқыту бойынша мектептен тыс сабақтар	1 ай
465	Бассейндер қызметтері (абонемент)	1 ай
466	Жаттығу залдарының қызметтері (абонемент)	1 ай
467	Спорттық секцияларда өткізілетін мектептен тыс сабақтар	1 ай
468	Кинотеатрлардың қызметтері	1 билет
469	Театрлардың қызметтері	1 билет
470	Фотографтардың қызметтері (күжатқа 4 түрлі-түсті фото)	1 қызмет
471	Жеке фотосессия	1 пакет
472	Бейнетүсірілім қызметі	1 қызмет
473	Кітаптар	1 дана
474	Оқушы дәптері	1 дана (12 бет)
475	Шарикті қалам	1 дана
476	Түрлі-түсті қарындаштардың жиынтығы	1 жинақ (12 дана)
477	Сурет салуға арналған альбом	1 альбом (12 бет)
478	А4 қағазы	500 парактық қорап
479	Түркиядағы демалыс	1 күн
480	Дубайдағы демалыс	1 күн
481	Демалыс үйлері (республика ішінде)	1 күн
482	Басқа елдерге демалысқа бару сапары	1 күн
483	Мектепке дейінгі балалар мекемесінің қызметтері	айға
484	Балаларды дамыту орталықтарының қызметтері	айға
485	Мектеп пәндері бойынша білім беру орталықтарының қызметтері	айға
486	Жеке меншік білім беру ұйымдарының қызметтері	айға
487	Кәсіптік орта білім беру	жылға 1 оқушыға
488	Жоғары білім	жылға 1 оқушыға
489	Шет тілдерін оқыту курстары	айға 1 оқушыға

490	Дағдыларды үйрету курстары (бухгалтерлік, IT, ЖИ, Data Analytic)	айға
491	Мейрамханадағы кешкі ас	1 тағам
492	Кофеханадағы (кафе) кофе, шай	200 грамм
493	Фаст-фуд	1 дана
494	Асханадағы түскі ас	1 тағам
495	Қонақ үйде тұру	1 тәулік
496	Өмірді және жазатайым оқиғаларды сақтандыру	1 сақтандыру полисі
497	Мүлікті сақтандыру	1 сақтандыру полисі
498	Автосақтандыру	1 сақтандыру полисі
499	Туристерді медициналық сақтандыру	1 сақтандыру полисі
500	Ақша аударымдары үшін комиссия	1 қызмет
501	Қолма-қол ақша алу комиссиясы	1 аударым
502	Электр ұстара	1 дана
503	Электр фен	1 дана
504	Шаш түзеткіштер, шаш бұйралауға арналған қысқыштар	1 дана
505	Су сабын	200 миллилитр
506	Душқа арналған гель	250 миллилитр
507	Тіс пастасы	75 миллилитр
508	Тіс щеткасы	1 дана
509	Балалар сабыны	100 грамм
510	Сұйық иіс сабын	500 миллилитр
511	Бетке арналған крем	100 миллилитр
512	Қолға арналған крем	100 миллилитр
513	Дезодорант	110 миллилитр
514	Қырынуға арналған гель, көбік	200 миллилитр
515	Қырынуға арналған станоктар	1 дана
516	Дәретхана қағазы	1 дана
517	Шашқа арналған бояу	1 дана
518	Гигиеналық төсемелер	1 дана
519	Балалар жөргектері	1 дана
520	Әйелдердің шашын қию	1 қызмет
521	Ерлердің шашын қию	1 қызмет
522	Моншаға бару (жалпыға ортақ зал)	1 бару
523	СПА салондарға бару	1 бару
524	Косметолог қызметтері	1 бару
525	Маникюр	1 қызмет

526	Педикюр	1 қызмет
527	Эпиляция	1 қызмет
528	Алтын неке сақинасы	1 грамм
529	Қол сағат	1 дана
530	Әйелдер сөмкесі	1 дана
531	Оқушылардың ранеці, рюкзагы	1 дана
532	Шамадандар, жол сөмкелері	1 дана
533	Балалар арбасы	1 дана
534	Қол шатыр	1 бұйым
535	Электрондық темекі құрылғысы	1 бұйым
536	Көму	1 қызмет
537	Нотариус қызметтері	1 қызмет

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
2-қосымша

Қала және аудан орталықтарының іріктелген тобы үшін бағаларды байқауға арналған тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер жиынтығы

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 12.01.2026 № 3 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№ р/с	Атауы	Өлшем бірлігі
1	Тазартылған, жылтыратылған күріш	1 килограмм
2	Ұнтақ жарма	1 килограмм
3	Қарақұмық жармасы	1 килограмм
4	Сұлы жармасы	1 килограмм
5	Арпа жармасы	1 килограмм
6	Сөк	1 килограмм
7	Жоғары сұрыпты бидай ұны	1 килограмм
8	Бидай наны	1 килограмм
9	Пряниктер	1 килограмм
10	Қантты печеньеелер	1 килограмм
11	Вафли	1 килограмм
12	Кептірілген нан	100 грамм
13	Вермишель	1 килограмм
14	Кеспе	1 килограмм
15	Рожкилер	1 килограмм
16	Спагетти	1 килограмм

17	Сүйегі бар сиыр еті	1 килограмм
18	Жылқы еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
19	Шошқа еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
20	Қой еті, сүйексіз етті қоса	1 килограмм
21	Тауық	1 килограмм
22	Пісірілген шұжық	1 килограмм
23	Шала ысталған шұжық	1 килограмм
24	Бұқтырылған сиыр еті	салмағы 350 грамм 1 шартты банка
25	Бұқтырылған жылқы еті	салмағы 350 грамм 1 шартты банка
26	Жаңа ауланған, салқындатылған балық	1 килограмм
27	Тұздалған майшабақ	1 килограмм
28	Ысталған скумбрия	1 килограмм
29	Май құрамындағы шпроттар	240 грамм
30	Майлылығы 3,2-4,5% сүт	1 литр
31	Қант қосылған қоюландырылған сүт	салмағы 400 грамм 1 шартты банка
32	Қатты, жартылай қатты ірімшік	1 килограмм
33	Майлылығы 5-9% сүзбе	1 килограмм
34	Майлылығы 2-3% айран	1 литр
35	Қаймақ	1 килограмм
36	Жұмыртқа, 1 дәрежелі	10 дана
37	Күнбағыс майы	1 литр
38	Сары май	1 килограмм
39	Маргарин	1 килограмм
40	Лимондар	1 килограмм
41	Алмалар	1 килограмм
42	Кептірілген өрік	1 килограмм
43	Күнбағыс дәндері	1 килограмм
44	Ақ қауданды қырыққабат	1 килограмм
45	Қиярлар	1 килограмм
46	Қызанақтар	1 килограмм
47	Басты пияз	1 килограмм
48	Сәбіз	1 килограмм
49	Қызылша	1 килограмм
50	Картоп	1 килограмм
51	Бұршақ	1 килограмм
52	Құмшекер	1 килограмм
53	Карамель	1 килограмм
54	Шоколадпен глазуrlenген кәмпиттер	1 килограмм

55	Шоколад, соның ішінде ақ шоколад	1 килограмм
56	Тез еритін какао сусыны	1 килограмм
57	Сағыз	қаптама
58	Тұз, экстрадан басқа	1 килограмм
59	Майонез	1 килограмм
60	Қызанақ кетчубы	1 литр
61	Ұнтақталған қара, қызыл бұрышы	1 килограмм
62	Ашытқы	1 килограмм
63	Жеміс, көкөніс шырындары	1 литр
64	Кофе	1 килограмм
65	Қара шай	1 килограмм
66	Ауыз суы	1 литр
67	Газдалған сусындар	1 литр
68	Арак	1 литр
69	Құрамында алкогольі бар сыра	1 литр
70	Фильтрлі шылымдар	1 қорап (20 дана)
71	Сұйытылған газ (баллондағы)	50 литр 1 баллон
72	Тас көмір	1 тонна
73	Ағаш	1 текше метр
74	Электр аспалы шамы	1 бұйым
75	Кір сабын	200 грамм
76	Жұғыш ұнтақ	1 килограмм
77	Ыдыс жууға арналған құралдар	250 миллилитр
78	Белсендірілген көмір	10 таблетка
79	Этил спирті, 90%	50 миллилитр
80	Но-шпа, 40 миллиграмм	100 таблетка
81	Парацетамол, 500 миллиграмм	10 таблетка
82	Йод ерітіндісі 5%	10 миллилитр
83	Ацетилсалицил қышқылы, 500 мг	10 таблетка
84	Бензин АИ-92	1 литр
85	Оқушы дәптері	1 дана (12 бет)
86	Шарикті қалам	1 дана
87	Түрлі-түсті қарындаштардың жиынтығы	1 жинақ (12 дана)
88	Сурет салуға арналған альбом	1 альбом (12 парақ)
89	Су сабын	200 миллилитр
90	Душқа арналған гель	250 миллилитр
91	Сұйық иіс сабын	500 миллилитр
92	Тіс пастасы	75 миллилитр
93	Қырынуға арналған станоктар	1 дана
94	Дәретхана қағазы	1 дана

95	Шашқа арналған бояу	1 дана
96	Балалар жөргектері	10 дана

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
3-қосымша

Теледидарды алмастыру рәсімінің мысалы

Базалық объектіде екі айдан аса келесі сипаттамалармен теледидар жоқ:

- 1) теледидардың түрі – сұйықкристалды;
- 2) экранның көлемі (диагонали) – 102 см;
- 3) сауда маркасы және моделі – LG KDL-40R453 Smart;
- 4) бағасы – 129 990 теңге.

Теледидарды алмастыру рәсімін жүзеге асыру үшін теледидардың тұтыну сегменті анықталады. Тұтыну сегменті өлшемшарттарының бірі теледидардың қолданылу мақсатын айқындайтын теледидар диагоналінің өлшемі болып табылады.

Базалық объектіде экранның диагоналі 102 см үлкен теледидар байқалды. Теледидар экранының көлеміне сүйене отырып, тауар сай келетін түрлерінің моделдері бойынша, сауда маркасы және басқа да сипаттамаларына бөлінеді.

Тиісті сипаттамалары бойынша базалық объектідегі теледидарлар модельдерін бөлудің үлгісі

	Samsung UE40HU7000UXKZ Smart 4K UHD	Samsung UE40H6500ATXKZ Smart 3D	Hisense LED-N42K220DP	Samsung UE- 43J5500AUXKZ Smart
Баға	189 990	132 500	99 990	154 990
Экран түрі	сұйықкристалды	сұйықкристалды	плазмалық	сұйықкристалды
Диагональ, см	102	102	107	107
Экран мүмкіндігі	3840x2160	1920x1080	1920x1080	1920x1080
Ұңғылау жиілігі, Гц	200	100		100
Экран жақтарының ара қатынасы	16:9	16:9		16:9
HD-формат	2160p (4K UHD TV)	1080p (Full HD)		1080p Full HD
"SMART TV" технологиясын қолдау	Ия	Ия	Жоқ	Ия
3D форматын қолдау	Жоқ	Ия	Жоқ	Жоқ
Wi-Fi қолдау	Ия	Ия	Жоқ	Ия
HDMI саны	4	4		3
USB саны	3	3		2
SCART	Ия	Ия		Жоқ

"LG KDL-40R453 Smart" теледидарын алмастыру үшін сай келетін "Samsung UE40H6500ATXKZ Smart 3D" моделі болып табылады. Алмастыру үшін алынған "Samsung UE40H6500ATXKZ Smart" теледидар моделі бірдей сипаттамаларға ие (диагоналі, түрі, экранның рұқсаттылығы, ұңғалау жиілігі және бейненің форматы) және сол сауда маркасына жатады (орташа бағалық белгіленім).

Әдіснаманың 42-тармағының 1) тармақшасына сәйкес тауарды алмастыруды "бағаны тура салғастыру" әдісімен жүзеге асырылады. "Samsung UE40H6500ATXKZ Smart" теледидарының бағасын (132 500 теңге) бағасы жоқ "LG KDL-40R453 Smart" (129 990 теңге) моделімен тура салыстырылады және 101,9% баға индексі көрсетіледі.

Баға белгіленімі бойынша теледидар сауда маркаларының классификациясы

	Баға санаты		
	Жоғары	Орташа	Төмен
Теледидар	SONY, TOSHIBA, LOEWE, PANASONIC	BLOMBERG, CANDY, LG, PHILLIPS, SAMSUNG, SHARP	DAEWOO, HAIER, AKAI, AVEST, BBK, ELENBERG, VESTEL, SUPRA, ERICSSON ERISSON

Ауыстыруға таңдалған "Samsung UE40H6500ATXKZ Smart" (диагоналі 102 см) теледидары көп сатылым моделіне жатпаса және нарықта аз көлемде сатылған жағдайда тауардың репрезентативті моделі таңдалады. Алмастыру сатылым көлемінің үлесін анықтау арқылы жүзеге асырылады, үлесті бағалау базалық объекті сатушысының көмегі арқылы жүзеге асырылады (мысалы, сарапшылық әдіс арқылы алмастыру үшін ең өкілді модель ретінде "Samsung UE-43J5500AUXKZ Smart" теледидары бағасы 154 990 теңге анықталды).

"Samsung UE-43J5500AUXKZ Smart" теледидарының алмастыратын моделі "LG KDL-40R453 Smart" бұрынғы моделінен экран көлемі (диагоналі 107 см) бойынша өзгешеленеді. Ауыстыратын тауар жоқ тауармен сәйкес емес болғанда тауар сапасындағы айтарлықтай өзгеріс болған жағдайда Әдіснаманың 42-тармағының 2) тармақшасына сәйкес "біріктіру" әдісімен тауар сапасына бағаны түзетуді қолдану ұсынылады.

"LG KDL-40R453 Smart" теледидарын "Samsung UE-43J5500AUXKZ Smart" алмастыру жоқ тауардың алдыңғы бағасын (129 990 теңге) алдыңғы кезеңдегі алмастыратын бағаға (154 990 теңге) түзету арқылы жүзеге асырылады.

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
4-қосымша

Автомобильді алмастыру рәсімінің мысалы

Автомобиль нарығы тұрмыстық электр техникасы нарығы сияқты жиі технологиялық өзгерістерге ұшырайды. Автомобиль позициясы бойынша алмастыру рәсімі белгілі марканың бір моделі шеңберінде, сол сияқты автомобильдің әртүрлі маркалары шеңберінде жүзеге асырылады. Модель белгілі автомобиль маркасының әртүрлі өнімін білдіреді.

Автомобильдер маркаларының, модельдерінің және комплектацияларының мысалдары

Маркалар	Модельдер	Комплектациялар
Renault	Logan Renault Fluence Жаңа Sandero Renault Sandero Stepway	Access Confort Privilege Luxe Privilege Authentique Expression
Chevrolet	Cobalt Aveo Cruze Malibu Orlando	LS, LT, LTZ
Kia	Picanto Cee'd Pro_cee'd Cerato new Rio	Base, Base+, Luxe, Prestige, Premium, Comfort

Тауарды алмастыру рәсімін жүзеге асыру кезінде автомобиль шанағының типі әсіресе автомобильдің бір маркасы және моделі шеңберінде алмастыру кезінде қарастырылады.

Шанақ типі бойынша жеңіл автомобильдер төмендегідей жіктелімдерге бөлінеді:

- 1) седан;
- 2) универсал;
- 3) хетчбэк;
- 4) жолсызбен жүретін автомобиль;
- 5) минивэн.

Шанақ типі туралы ақпараттымен бірге автомобиль кластары туралы деректер ескеріледі. Автомобильдер класы латын әріптерімен (негізгі түрлері "A", "B", "C", "D", "E") белгіленеді.

Бір моделді шанақ типі седан, класы D (мысалы, Volkswagen Passat) автомобилін басқа моделді шанақ типі седан, класы E (мысалы, BMW 5) автомобилімен салыстырылмайды. D класты автомобильдер – орташа, ал E класты автомобильдер жоғары орташа класқа жатады, бұл автомобиль бағасына едәуір әсер етеді.

Бір марка, модель және комплектация шеңберінде, бірақ шығарылған жылдары әртүрлі автомобильді алмастыру кезінде Әдіснаманың 42-тармағы 1) тармақшасына сәйкес "бағаны тікелей салғастыру" тәсілі қолданылады.

Белгілі бір маркалы және модельді автомобиль өндірістен шығарылған кезде сипаттамалары ұқсас (комплектациясы, шанақ типі, класы және шығарылған жылы) басқа маркалы және модельді автомобиль таңдалынады.

Шартты мысал, есепті кезеңде Renault маркалы Logan модельді, Access комплектациялы (ауабаптағышсыз, шанақ типі седан, В класты, 2015ж. шығарылған) құны 3 000 500 теңге тұратын автомобиль таныла қоймады және оның сатылу көлемдері төмендеді. Автомобиль салоны нарықта тауардың репрезентативті болмауына байланысты мұндай комплектациядағы автомобильді сатпау туралы шешім қабылдады.

Автокөлікті ауыстыруды жүзеге асыру үшін сатылымда бар модельдер мен комплектациялар бойынша Renault маркалы автокөлік нарығын зерделенеді. Ауыстыратын тауарды таңдау кезінде оның репрезентативтілігі, сатылымда тұрақты болуы және сатылу көлемі ескеріледі. Осындай маркалы автокөлік нарығын зерделеп, ауыстыру үшін құны 3 720 000 теңге Logan-ның неғұрлым репрезентативті модельді Confort (ауа баптағышпен, шанақтың типі седан, В класты, 2016 жылы шығарылған) комплектациясы таңдалады.

Автомобильдің ауыстыратын моделі жоқ автомобильмен салыстырғанда сипаттама параметрлері бойынша айтарлықтай өзгешеліктері бар (ауа баптағыштың болуы). Тауар сапасының өзгерісінде айтарлықтай өзгешеліктер болған жағдайда Әдіснаманың 42-тармағы 2)-тармақшасына сәйкес "бірлестіру" тәсілімен бағаға түзету қолданылады.

Access комплектациялы Renault маркалы Logan модельді (3 000 500 теңге) тек Confort (бағасы 3 720 000 теңге) комплектациясына алдыңғы бағаны ауыстырылатын бағаға түзету арқылы ауыстырылады

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
5-қосымша

Айқын көрінетін маусымдық тауарлардың тізбесі

Ескерту. 5-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы Басшысының 31.08.2021 № 16 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Р/с №	Атауы
1	Ерлердің қысқы күртесі (пуховик)
2	Үлбір тон

3	Әйелдердің қысқы күртесі (пуховик)
4	Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған қысқы комбинезон (костюм)
5	Мектеп жасындағы балаларға арналған қысқы күрте
6	Ерлердің үлбір бас киімдері
7	Әйелдердің үлбір бас киімдері
8	Ерлердің қысқы етіктері
9	Әйелдердің қысқы етіктері, бәтеңкелері
10	Балалардың қысқы етіктері, бәтеңкелері
11	Ерлердің маусымдық пальтосы
12	Ерлердің күртесі (ветровка)
13	Әйелдердің маусымдық пальтосы
14	Әйелдердің күртесі (ветровка)
15	Мектеп жасындағы балалардың маусымдық күртесі
16	Ерлердің бас киімдері, қалпақшалар
17	Әйелдердің бас киімдері, береттер
18	Орамалдар, шарфтар
19	Ерлердің маусымдық бәтеңкелері, қысқа қонышты бәтеңкелері
20	Әйелдердің маусымдық етіктері, бәтеңкелері
21	Балалардың маусымдық бәтеңкелері, қысқа қонышты бәтеңкелері
22	Нәрестелерге арналған комбинезон
23	Ерлер сандалеттері, жазғы туфлиі
24	Әйелдердің былғары жеңіл аяқ киімдері
25	Балалардың жазғы сандалеттері, жеңіл аяқ киімдері, туфлиі
26	Роликті коньки
27	Шаналар, тюбинг
28	Электросамокат
29	Ересектерге арналған велосипед
30	Балаларға арналған велосипед
31	Таскөмір
32	Киви
33	Түсті қырыққабат

Тұтыну тауарлары мен
көрсетілетін қызметтер бағасын
байқау бойынша әдістемеге
6-қосымша

Бағаларды тіркеу кезінде тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) мәртебелерін қолдану комбинациялары

--	--	--	--	--

Өткен кезеңнің мәртебесі	Мүмкін емес	Есепті кезеңнің статусы	Рұқсат етілген	Есепті кезеңнің мәртебесі
Ж1	≠	Ж1, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, МТ, А	=	Ж2, С, СТ
Ж2	≠	Ж1, Ж2, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, МТ, А	=	Ж3, С, СТ
Ж3	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, МТ	=	Ж4, С, А, СТ
Ж4	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж6, Ж7, Ж8	=	Ж5, С, А, СТ
Ж5	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж7, Ж8	=	Ж6, С, А, СТ
Ж6	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж8	=	Ж7, С, А, СТ
Ж7	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7	=	Ж8, С, А, СТ
Ж8	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8	=	А, С, СТ
Ж9	≠	Ж1, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, С, МТ	=	А, СТ
С	≠	Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8	=	С, Ж1, А, СТ, МТ
А	≠	Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, СТ	=	С, Ж1, МТ
МТ	≠	Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8	=	С, Ж1, А, СТ, МТ
СТ	≠	НС, Ж2, Ж3, Ж4, Ж5, Ж6, Ж7, Ж8, А	=	С, Ж1, МТ

Ж1-Ж9 мәртебелердің белгілері:

Ж1 – Тауар бір кезең сатылымда жоқ;

Ж2 – Тауар екі кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж3 – Тауар үш кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж4 – Тауар төрт кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж5 – Тауар бес кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж6 – Тауар алты кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж7 – Тауар жеті кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж8 – Тауар сегіз кезең бойы сатылымда жоқ;

Ж9 – Тауар тоғыз кезең бойы сатылымда жоқ.